

Skolevæsenet, og derfor kan jeg ikke Andet end ønske, at man vil tage dette Forlangende om en Commission tilbage. — Der er desuden, som mig synes, noget uhøfligt i dette Forslag, og da jeg selv ønsker en høflig Behandling, saa vil jeg her fremhæve det. Det forekommer mig, at det er noget meget Uhøfligt at forlange, at vi skulle nedsætte en parlamentarisk Commission af 15 Medlemmer „for at undersøge den nuværende Almueftskoleundervisnings Tilstand paa Landet og i Kjøbstæderne og eventuelt gjøre Forslag til Forbedringer i denne“, uden at man samtidig dermed siger hvad det er, man vil vide, eller om den ærede Cultusminister deroppe ikke vil eller kan give Svar paa dette Spørgsmaal. Dette forekommer idetmindste mig og Andre, som ikke kjende de Forhandlinger, der muligt kunne være foregaaede imellem Ministrene og Forslagsstillerne, at være en stor Uhøflighed mod Ministeren. Det forekommer mig, at man dog idetmindste skulde have spurgt Ministeren — ja, jeg veed egentlig ikke, hvad der skulde være spurgt om — og først naar Ministeren havde sagt, at han ikke kunde svare derpaa, først da kunde der være Anledning til, synes mig, at fremkomme med Forslaget. Jeg veed ikke, om den ærede Formand tillader mig, at jeg faaer en Erklæring herom fra Forslagsstillerne, jeg skal holde op her . . . Formanden tier; saa kan jeg altsaa ikke faae den, saa maa jeg gaae videre — jeg antager altsaa, at de ærede Forslagsstillere ikke have spurgt den ærede Cultusminister — thi at antage, at den ærede Cultusminister ikke skulde være istand til at give de Dplysninger, de ville have, er virkelig at agte denne Mand altfor ringe. Tænk dog, hvad han alt har gjort her i Thinget, og som ingen Anden for ham kunde magte. Da Frimenighedsløven stod saaledes, at man ikke vidste, om Folkethinget eller Ministeriet skulde falde over den, kom han pludselig ind her i Salen, og Aneiret forsvandt; vi fik Løven igjennem. Kirkecommissionen, som vi ogsaa havde havt megen Ulykke med, kom ogsaa istand, da denne ærede Minister tiltraadte. Det forekommer mig derfor virkelig at være meget uhøfligt af de ærede Forslagsstillere, deels imod Ministeren og deels imod os, at

de ikke sige os, om de have spurgt Ministeren, om han kunde give dem disse Dplysninger, og i saa Fald tillige sige, om han har sagt Ja eller Nei. Dette er en Tilfidesættelse af Ministeren, som jeg for min Part ikke vil være med til at deeltage i. Der staaer i Forslaget, at Commissionen skal undersøge den nuværende Almueftskoleundervisnings Tilstand. Der staaer ikke Skolevæsenet, og Undervisningen er dog i Grunden noget Andet end Skolevæsenet. Ja, hvad er det da, man vil undersøge? Er det Anordningerne for Almueftskolerne, de Herrer ville lære at kjende, eller er det Indberetningerne, hvorledes det virkelig staaer til med Undervisningen. (Stemmer: Begge Dele!).

Formanden: Jeg maa anmode de ærede Medlemmer om ikke at indlade sig i Samtale med Taleren.

Frelund: Det er altsaa begge Dele, baade Undervisningens Tilstand, f. Ex. hvorledes Børnene i f. Ex. Hr. Olsens Skole kunne deres Religion, eller hvorledes de skrive . . .

Formanden: Jeg maa anmode den ærede Taler om ikke at henvende sig særligt til andre Medlemmer.

Frelund: Ja, jeg skal vende mig til Formanden. Jeg siger, jeg forstaaer ikke rigtigt, hvad det vil sige, at undersøge Undervisningens Tilstand; det er, naar man gaaer lige efter Ordene, et Arbejde, som det er aldeles umuligt at udføre, intet Menneffe kan overkomme at undersøge Undervisningens Tilstand i hele Landet. Ja, vi kunne jo her, hvis Ministeren vil gaae ind derpaa, bevilge os selv en flækkelig Sum, og naar vi slippe ud over denne Rigsdag, der kan blive langvarig nok, give os til at reise rundt omkring paa Landet og foretage Undersøgelsen, saa kunne vi maaskee faae Noget ud deraf; men det synes dog at være en daarlig Anvendelse af Pengene. Nei, dersom man ved at undersøge Undervisningens Tilstand tilligter at faae at vide, hvorledes den er ordnet, saa vil man absolut kunne erholde Dplysning derom